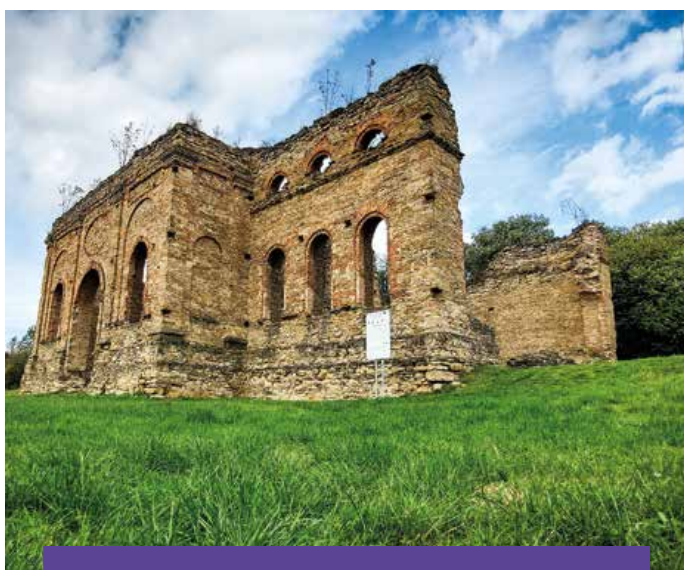

PODBIEL

Štvrťročník obce Podbiel ■ ročník 29 ■ október 2024 ■ číslo 3

■ Jedno podlažie školy by mohla využívať aj verejnosť ■ Pod Pálenicu už vedú verejné elektrické káble ■ Obec je povinná viesť kroniku ■ Z návštevy Medžugoria čerpajú mladí dodnes ■ Na eRko tábore pátrali deti po radošti ■ S nasadením a láskou ide Sr. Daniela tam, kde ju ľudia potrebujú ■ Liane Cibulákovovej učarovalo kľzanie po oblohe

Ruina železiarne sa môže dočkať obnovy

Pripravený projekt samozrejme nepočíta s prinavrátením niekdajšieho vzhľadu priemyselného závodu, ale súčasný stav zakonzervuje.

■ Aktuálne má dokumentáciu na stole stavebný úrad, čakáme na vydanie stavebného povolenia. Projekt na obnovu technickej pamiatky Františkova huta – železiareň spracoval autorizovaný architekt Pavol Paulíny.

Dodnes sa zachovali obvodové múry železiarne a torzo vysokej pece. Pôvodne bola za hlavným objektom aj menšia budova so strojným zariadením – mechy, ktoré vhánali vzduch do pece. V blízkosti železiarne by mali byť pod úrov-

ňou súčasného terénu základy budovy hámra. Nad oboma stavbami bol kanál, ktorý súžil ako hať pre pohon hámra. Za ruinou je halda nespracovanej železnej rudy.

Projekt obnovy sa týka konzervácie obvodových múrov hlavnej budovy a torza vysokej pece.

„Pri konzervácii objektu treba v predstihu odstrániť náletovú zeleň zachytenú na korunách muriva a v jeho škárach,“ píše architekti v projekte. „Pri úprave koruny múrív

stavebníci rozoberú narušené a nesúdržné časti až na zdravé a pevné murivo.“ Premurujú ich nanovo. Hore potom vrátia suchomilné rastliny, nie však kríky a stromy. Návrh uvažuje aj s vyspádaním terénu od múrív.

„Pri predošlých konzerváčnych zásahoch boli niektoré časti nového muriva nevhodne škárované, to treba odstrániť. Treba tiež obnoviť poškodené základky vysokej pece, plášťové odtrhy, rímasy, špalety.“

Veľkú pozornosť budú odborníci venovať aj sanácii trhlín v múroch.

Projekt plánuje obec financovať z externých zdrojov. „Bude to stať dosť peňazí, ale tá pamiatka si zaslúži byť tu aj pre budúce generácie,“ hovorí starosta Ján Sitek.

Prvé zmienky o železiarskom priemysle na Orave pochádzajú zo 17. storočia. Povolenie na vybudovanie fabriky pri Podbieli dostalo Oravské panstvo v roku 1819. Dodávateľmi rudy mali byť bane v Juráňovej doline, v okolí Zuberca a Habovky a v Malatinej. Františkova huta vyrástla v roku 1836. Železiareň ale neprosperovala a začala upadať. K jej zániku isto prispelo aj zrušenie poddanstva, nízka kvalita železnej rudy, zastaralá technológia a aj hospodárska kríza. Zanikla v roku 1862. V nedávnej minulosti pracovali na konzervovaní pamiatky aj partie dobrovoľníkov.

■ Lýdia Vojtaššáková

Úvodník

Mesiace nestačí

Úcta k starším by nemala byť témou jedného mesiaca, ale každodenná. Jesenný čas je však vhodnou príležitosťou pripomenúť si to. V roku 1990 vyhlásilo Valné zhromaždenie Organizácie spojených národov október za Mesiac úcty k starším a 1. október za Medzinárodný deň starších. Tento mesiac je pre mladších pripomienkou, že si majú vážiť a ctíť starých ľudí, dávať im najavo svoju náklonnosť a lásku.

A dakovať im. Mladším generáciám dali život, vzdelanie, dali a dávajú lásku, ponúkajú životnú múdrosť. Ak sa aj na ulici pozrieme dookola, všade môžeme vnímať dielo ich rúk a umu – v kultúre, vzťahoch i stavbách. Navyše sme aj u nás, v Podbieli, svedkami, že jeseň života neznamena koniec životnej aktivity. Len nech slúži zdraviu.

V Podbieli žije cez dve stoto ľudí vo veku 65 a viac rokov. S podporou a pomocou starším ráta, samozrejme, aj obec v rozpočte. Podpora a pomoc však nie je pre ňu len finančnou záležitosťou, ale aj ľudskou. Pri príležitosti Mesiaca úcty k starším pozýva dôchodcov na stretnutie, ktoré sa uskutoční v nedeľu 13. októbra o 14.00 h v kultúrno-sportovej hale. Organizuje tiež tradičné stretnutie so seniormi z družobnej obce. Tentokrát bude 20. októbra v Nevericiach.

■ Lýdia Vojtaššáková

Stručne z rokovania poslancov

■ Na septembrovom rokovaní obecného zastupiteľstva poslanci schválili dve zmeny územného plánu. Jednou je doplnenie priemyselnej zóny od nižnianskeho družstva po obecnú cestu, ktorá bude oddeľovať priemyselnú od obytnej zóny. Druhou je doplnenie zóny pre individuálnu bytovú výstavbu v lokalite za humnami Bobrovej rale.

Zaoberali sa aj aktuálnymi výzvami a schválili podanie žiadosti na Environmentálny fond, ktorou sa budú uchádzať o dotáciu na zakúpenie traktora s príslušenstvom.

V zmysle uznesenia pribudne na internetovej stránke obce k uzneseniam a zápisniciam aj zvukový záznam z verejných zasadnutí obecného zastupiteľstva a to do piatich dní od jeho ukončenia.

■ (OCÚ)

Školu by mohli využívať nielen žiaci, jedno podlažie bude pre verejnosť

O jedno podlažie viac, spodné sprístupnené verejnosti, výťah, úspornejšie vykurovanie. Aj toto je súčasťou projektu, o ktorom sa zmieňujeme častejšie.

■ Obnova a nadstavba miestnej základnej školy je nosným zámerom vedenia obce. V súčasnosti je projekt v procese stavebného konania. Jeho spracovateľom je spoločnosť aplus.sk a zodpovedným projektantom architekt Martin Pavlík.

Hlavným dôvodom obnovy a dostavby je nevyhovujúca kapacita objektu. „Dnes možno stačí, ale treba sa pozeráť do budúcnosti,“ hovorí starosta Ján Sitek. „V súvislosti s pozemkovými úpravami, ktoré prinesú nové stavebné pozemky, a tiež s plánovanou reorganizáciou školstva, keď by k prvému stupňu mal pribudnúť aj piaty ročník, môže počet detí stúpnuť. Tiež je dobré využiť možnosti dotácií a popri rozšírení kapacity budovy ju zároveň aj zrekonštruovať. Je nezateplená, vykurovaná zemným plynom. Kotel je zastaralý a energeticky náročný.“

Budova prejde čiastočnou rekonštrukciou. Dispozičné zmeny budú len minimálne, hlavne na prvom nadzemnom podlaží sa bude tam, kde stavebníci odstránia schodisko, riešiť nová

podlaha. Väčšou zmenou prejde podzemné podlažie, kde budú nové podlahy. Čiastočne sa zmení dispozícia hlavne v časti bývalého schodiska, tam pribudnú záchody.

Zmení sa účel využitia miestností a podzemné podlažie bude sprístupné verejnosti.

Najväčšou zmenou prejde podkrovie, kde vznikne plnohodnotné tretie nadzemné podlažie, s troma novými učebňami, kabinetom a wc. Bude mať i stropné chladenie.

Súčasťou rekonštrukcie je vstavba výťahu a osadenie vonkajšie rampy pre bezbariérový vstup. Pôvodné plynové kotle sa zrušia a budú nahradené reverzibilným monoblokovým tepelným čerpadlom na báze vzduch/voda určené na vykurovanie a chladenie.

Na prvom a druhom nadzemnom podlaží ostanú radiátory, dole a hore je navrhnuté podlahové kúrenie. Na juhozápadnú fasádu a strechu sa osadia fotovoltaické panely a na sklenené steny a okná nainštalujú elektrické žalúzie.

Ak bude obec úspešná vo výzvach na poskytnutie dotácie, pustí sa do práce. Samotná doba výstavby je predpokladaná do dvanástich mesiacov od začatia prác.

■ (LV)

V lokalite Pod Pálenicou konečne vedú verejné elektrické káble

Krátko z činnosti obecného úradu.

■ K stavebným pozemkom Pod Pálenicou, kde sa začalo stavať pred jedenástimi rokmi a v mnohých domoch už ľudia aj bývajú, konečne energetici natiahli NN sieť a urobili prípojky. Práce zabezpečovala spoločnosť Stredoslovenská distribučná, obec mala upraviť odvodový kanál medzi ihriskom a cestou k lokalite. „To sme urobili, treba

ešte dorobiť šachy,“ povedal starosta Ján Sitek. „Rúry nás vyšli na zhruba 5000 eur, práce sme robili svojpomocne. Zároveň tam máme predpripravené rozvody pre obecný rozhlas a verejné osvetlenie.“

■ Priestor baru v kultúrno-sportovej hale je vybavený novým zariadením. Projekt realizovala spoločnosť Janza, Nižná, za dodávku montáž kuchynskej linky zaplatila obec 4740 eur.

■ Po novom môžete dostať za papier odovzdaný na triediacom dvore toaletný papier, hygienické vreckovky, kuchynské utierky alebo servítky. Čo a koľko dostanete, závisí od množstva odovzdaného papiera, ide o noviny, časopisy, letáky, katalógy, knihy bez tvrdej väzby. Balíky nemôžu byť v kartónových škatuliach.

■ Cez prázdniny brigádovali na cintoríne študenti. Vypílili kroviny a vyčistili priestory popri ohradení.

■ Obec tiež pripravila žiadosť na Environmentálny fond na

obstaranie traktora aj s príslušenstvom v hodnote zhruba 90-tisíc eur. Využiť ho plánuje na skvalitnenie odpadového hospodárstva, pri údržbe verejnej infraštruktúry a verejných priestranstiev.

■ Obec vynovila plochu pred hasičskou zbrojnicou, za obrubníky a asfaltovanie zaplatí cez 10-tisíc eur.

■ (OCÚ)

Obec je povinná viesť kroniku a tak uchovávať svedectvo doby pre budúce generácie

Náša kronika by mala byť dôkladným a pravdivým záznamom o našom živote, o ľuďoch, tradíciách a udalostiach.

■ Zákonnou povinnosťou každej obce je zabezpečiť vedenie obecnej kroniky, ktorá, ako historografický prameň slúži súčasnosti. Jej podstatný význam však spočíva v sústredení informácií zo všetkých oblastí obecného života s odkazom hlavne pre budúce generácie.

Čo sa týka vedenia kroník, prelomovým sa stal rok 2018, kedy došlo k zrušeniu takmer sto rokov konkrétnych zákonnych ustanovení a pravidiel. Tieto zmeny by mohli mylne navodiť informáciu, že kronikári dostali pri písaní voľnú ruku.

Nie je to pravda. Každý kronikár si stále musí uvedomovať, že všetko, čo píše, bude raz slúžiť generáciám aj o päťdesiat aj po sto rokoch. Preto je dôležité, aby nielen o obci a živote v nej písal z pohľadu budúcich generácií, ale to isté platí aj vo vzťahu k nemu ako kronikárovi súčasného obdobia.

Je písaná ručne

S ponukou viesť obecnú kroniku Podbiela ma vlani oslovil starosta Ján Sitek. Najskôr som, priznám sa, váhala, keďže už jednu kroniku vediem – pre susednú

Nižnú. Vnútorne som však cítila, že Podbiel nie je len miesto, kde som vyrastala a teraz aj bývam, je to jednoducho – domov. Uvedomila som si význam kroniky, ktorá je cenným svedectvom obce. Je odkazom pre budúce generácie, záznamom o našej minulosti, ktorý nám pomáha pochopiť, kto sme a odkiaľ pochádzame.

Takýto existenčný postoj je mi veľmi blízky a preto som ponuku prijala. Budem sa snažiť aby naša kronika bola dôkladným a pravdivým záznamom o našom živote, o ľuďoch, tradíciách a udalostiach.

Obecnú kroniku je možné viesť aj v digitálnej podobe, ale na požiadanie vedenia obce ju píšem ručne. Zdôvodnením takéhoto rozhodnutia je fakt, že ručne písaná kronika nesie so sebou stopy autenticity a objektívneho, ale zároveň osobitého pohľadu kronikára.

Rozdelenie do oblastí

Keďže zápis do kroniky sa považuje v zmysle autorského práva za výsledok tvorivej duševnej činnosti, budem prihliadať aj na ustanovenia Autorského zákona č. 185/2015 Z. z.

Zápisy som začala viesť od roku 2018.

Ročný záznam som si rozdelila do tematických celkov. Začína obecnou samosprávou a rozpočtom a následne činnosťou obecného zastupiteľstva. Pokračujú časti výstavba a zmeny charakteru obce, prenesený výkon štát-

nej správy, obyvateľstvo a štruktúra, vzťahy a spolupráca s inými obcami, školstvo a vzdelávanie, spoločenské organizácie a ich činnosť, kultúra, farnosť a cirkevný život v obci, počasie a príroda a mimoriadne udalosti podľa aktuálneho diania.

Ak máte možnosť prispieť do kroniky svojimi spomienkami či zaujímavými príbehmi, uvítam ich.

Výzva na spoluprácu

Rada by som požiadala obyvateľov Podbiela, ak máte možnosť prispieť do kroniky svojimi spomienkami či zaujímavými príbehmi, uvítam ich. Takto by sa nám spoločne podarilo vytvoriť jedinečný dokument odrážajúci našu históriu a živú prítomnosť.

Minulosť má nesmiernu silu formovať našu budúcnosť. Dúfam, že naša kronika bude zrkadlom života našej obce v celej jej rozmanitosti. Budem rada, ak sa stane inšpiráciou pre budúce generácie, ale zároveň nech nám slúži aj ako pripomenutie, aby sme si vážili to, čo sme po našich predkoch zdedili.

■ Daniela Gondová,
kronikárka obce

Autori pozemkových úprav zverejnili register i zásady

■ V prípade veľkých pozemkových úprav je zverejnený register pôvodného stavu.

Jeho obsahom je súpis údajov o pôvodných nehnuteľnostiach a právnych vzťahoch k nim, určenie hodnoty pozemkov a trvalých porastov a zoznamy vlastníkov. Na jeho pripomienkovanie mali vlastníci 30 dní.

Ako povedal Jozef Brandýs, ktorý je zhotoviteľom projektu pozemkových úprav v katastrálnom území Podbiel, práce zatiaľ prebiehajú v dohodnu-

tých lehotách. Projekt by mal byť hotový v roku 2026.

Aj jednoduché pozemkové úpravy, ktoré sa týkajú lokality Lánya a Mlynisko, pokročili do ďalšej etapy. „Odovzdali sme všeobecné zásady funkčné-

ho usporiadania, vlastníci majú možnosť vyjadriť sa k nim, namietat ich,“ povedal Luraj Lukáčik. Obsahujú schému spoločných zariadení, ich záber, kadiaľ pôjdu cesty, i koľko musí každý vlastník na tieto zariadenia pri-

spieť. Momentálne je to 13,99 percenta.

„Keď budú tieto zásady schválené, teda keď Pozemkový a lesný odbor OÚ Námestovo vydá rozhodnutie o schválení všeobecných zásad funkčného usporiadania, stretneme sa s každým vlastníkom a vypočujeme si jeho predstavu o tom, čo má a čo by chcel.“ Následne bude zhotoviteľ riešiť umiestnenie nových pozemkov, ich veľkosť, pričom bude prihliadať aj na územný plán obce.

■ (LV)

Dávna svadba i goralská kultúra boli nosnou témou najväčšej obecnej akcie

■ Aké obyčaje patrili kedysi neodmysliteľne k svadbe na Orave i Liptove, to predviedli folkloristi prvú augustovú nedeľu na Bobrovej rali.

Muzikanti zahrli svadobné melódie, ktoré zneli cestou na sobáš, nechýbali vohľady, venkovanie, odobierka. Ľudový rozprávač pobavil svadobnými príhodami, perinárky preniesli nevestino veno k ženichovi.

Druhou témou tohtoročných Podbielanských folklórnych slávností boli folklórne prejavy goralskej kultúry. Bohatý program plný melódií, piesní a tancov doplnili remeselníci, ktorí obsadili jeden z dvorov

dreveníc. Návštevníkov zaujala aj výstava tradičného ľudového odevu, krojov a ich doplnkov z Podbiela.

O peknú nedeľu v atraktívnom prostredí sa postaralo viac ako tristo účinkujúcich, desiatky remeselníkov a stánkarov

s drobným tovarom a občerstvením. Pohľady všetkých návštevníkov festivalu občas preblikli aj na oblohu – pekné počasie mal vystriedať dážď, tak zneli predpovede počasia. Našťastie prišiel až v závere vystúpenia hlavného hosťa slávnosti – Poddukelského umeleckého ľudového súboru PULS, ktorý priblížil podoby rusínskeho folklóru.

Máme teda za sebou už 31. ročník slávností, ktoré sú dnes neodmysliteľnou súčasťou leta na Orave. A vďaka desiatkam Podbielčanov, ktorí sa podieľali na jeho príprave a priebehu, dopadli aj tentokrát na jednotku. ■ (LV)

Architekt čoskoro odprezentuje návrh revitalizácie centra

■ Architektonická štúdia má za úlohu definovať nástupný priestor do budovy obecného úradu aj základnej školy.

Zároveň zjednoduší a revitalizuje vstup do ostatných objektov, definuje parkovacie a odstavné plochy pri vstupe do základnej školy a obecného úradu, čím prispeje k bezpečnosti žiakov a ich rodinných príslušníkov pri každom dennej ceste do školy.

„Návrh nového vzhľadu ulice počíta so zadržiavaním vody z plôch ulice vo voľných častiach, ktoré

sú navrhnuté s dôrazom na nízku údržbu, príjemný vzhľad a ekologickú diverzitu,“ povedal architekt Nikolas Klimčák.

„V letných suchých mesiacoch budú tieto plochy poskytovať akumuláciu návalových dažďových zrážok.

Návrh zároveň počíta „s vybudovaním pokračovania chodníka od reštaurácie Podlipou smerom ku kostolu, čím sa zvýši bezpečnosť chodcov a užívateľov hromadnej dopravy v okolí predajne COOP Jednota. ■ (OCÚ)

Už v novembri rozbiehame Dobrú novinu

Tento rok pripravuje eRko jubilejný 30. ročník Dobrej noviny. Môžete ju opäť podporiť aj vy. Ako konkrétne?

- Podte s nami koledovať. Zapojte sa svojím spevom a vlnami k ohlasovaniu radostnej zvesti. Už v závere novembra rozbehne prípravy na 30. ročník aj v našej farnosti.

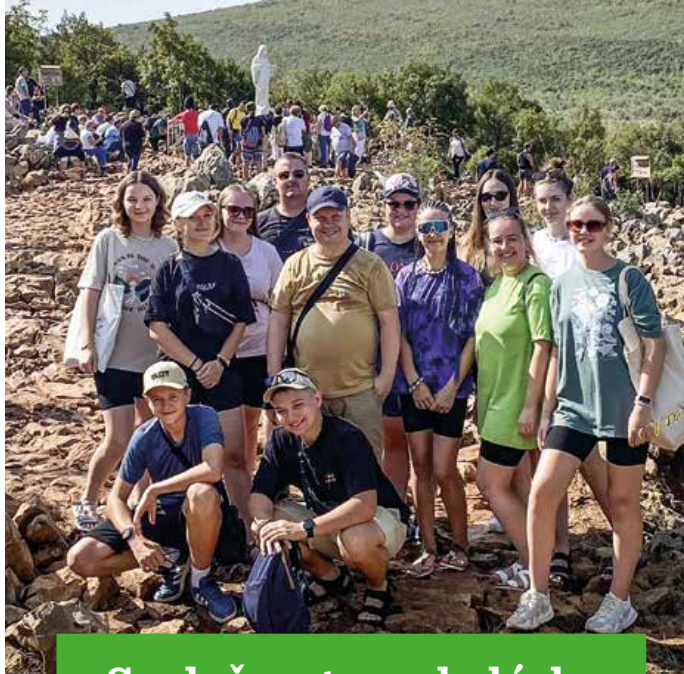
- Prijmite vo vašej rodine koledníkov Dobrej noviny. V priebehu decembra dostanete možnosť zapísať sa a my vás potom s koledníkmi radi navštívime.

- Naše úsilie sa nezaobíde bez vašich modlitieb. Spojme sa v modlitbe za eRko, za koledníkov Dobrej noviny ako aj za rodiny na Slovensku a v Afrike.

Koledovanie detí z eRka pod názvom Dobrá novina sa na Slovensku po prvýkrát pripravovalo ku Vianociam 1995. Veľa sme uvažovali o tom, či môžeme koledovať aj na Slovensku. Ako koledovanie so zbierkou príjmu ľudia, či budú chcieť ísť koledovať deti, ako zareagujú kňazi, ktorých budeme prosiť o pomoc?

Už do prvého ročníka sa však zapojilo takmer 3000 koledníkov (238 skupiniek) zo 104 farností a vykoledovali sme spolu 1 123 718,70 Sk. Všetko dopadlo nad naše očakávanie. V Podbieli prišli prvý raz koledníci Dobrej noviny do domácností v roku 2014.

■ Mirka Siteková

Spoločenstvo mladých: Bol to týždeň, z ktorého čerpáme dodnes

Medžugorie je mestečko, ktoré každoročne navštívi viac ako milión pútnikov. Chodia prosiť a ďakovať Panne Márii, ktorá sa tam zjavila a vyzvala ľudí k pokoju.

■ Počas prázdnin sme sa my, mladí z Podbielia, aj s našim pánom farárom, vybrali na púť do Medžugoria.

V pondelok 19. augusta, zväčša ráno, sa naša cestovateľská partia zišla pred podbielanskou farou. Rozlúčili sme sa s rodičmi, naložili kufre do dvoch deväťmiestnych áut a vyrazili na cestu. Tú sme si poriadne užili, počúvali sme hudbu, rozprávali sa, spali a odpočítavali kilometre do cieľa. Naš program začal na Makarskej,

kde sme mali spoločnú svätú omšu a vo večerných hodinách sme konečne prišli do Medžugoria.

Druhý deň ráno sme sa vybrali na Podbrdo – Vrch zjavenia, kde sa v roku 1981 šiestim mladým ľuďom zjavila Panna Mária. Kráčajúc sme sa spolu modlili ruženec. Hore, pri soche Panny Márie sme si dali čas na osobnú modlitbu a rozjamanie nad Svätým písmom.

Bolo skvelé začať deň práve takto, a to nielen pre nádher-

né výhľady a vychádzajúce slnko, ale hlavne preto, že sme ho začali s Bohom. Poobede sme navštívili komunitu Cenacolo.

Každý večer sme chodili na program spojený s modlitbou, sv. omšou a adoráciou.

V stredu ráno sme vyšli na Križevac, na vrchole ktorého je obrovský biely kríž, v ktorom sú umiestnené relikvie Sv. Kríža. Hore sme opäť mali čas na modlitbu. Nakoniec sme si urobili spoločnú fotku.

Ďalší deň sme si vypočuli svedectvo Patricka a Nancy, manželov z Kanady, ktorí rozprávali o tom, ako im Boh zmenil život práve skrze posolstvá Panny Márie. Bolo zaujímavé, že aj napriek ich vysokému veku, sa ich svedectvo tak veľmi dotklo nás, mladých. Aj pre mňa osobne bolo veľkým povzbudením vidieť dvoch starých ľudí, ktorí sú plní života, srší z nich radosť a sú dôkazom toho, že život s Bohom je krásny.

Našu púť sme zakončili piatkovým výletom k moru, kde sme sa poriadne vybláznili, ale aj to patrí k nášmu veku.

V sobotu ráno prišiel čas vrátiť sa domov. Odišť nebolo ľahké. Medžugorie nás zmeňilo. Zažili sme nebo na zemi, nadprirodzený pokoj, radosť, blízkosť Boha a Panny Márie. Ďakujeme Bohu, že sa naša púť mohla uskutočniť a tiež pánovi farárovi aj našim šoférom, že si nás zobrali na zodpovednosť.

Bol to týždeň, z ktorého čerpáme dodnes.

■ Sára Mačňáková

Spoločenská kronika

■ V treťom štvrtroku 2024 sa narodili:

- Zoja Chajdiaková

- Maroš Krkoška

■ Do manželského zväzku vstúpili:

- Michaela Garajová (Podbiel) a Ivan Puškár (Gelnica),

- Ľuboš Liška (Podbiel)

a Darina Lišková (Považská Bystrica)

■ Odišli do večnosti

- Jolana Chomisteková, rod. Svitková, narodená v roku 1942

- Terézia Matuchová, rod. Cibuláková, narodená v roku 1938

- Miroslav Skuban, narodený v roku 1989

- Žofia Hricová, rod. Gvoroová, narodená v roku 1947

■ Jubilanti

Do konca roka oslávia okrúhle životné jubileum: 70 rokov

Anna Záhová, Jaroslav Mišun, Ivan Lofaj

75 rokov

Július Turčák, Zdena Morešová, Mária Murinová, Alojz Domiňák, Ján Sitek, Elena Hučalová

80 rokov

Marta Olbertová

(OCÚ)

PODBIEL

Štvrťročník obce Podbiel

■ október 2024 ■ ročník 29

■ číslo 3

Vydáva Obecný úrad Podbiel ako nepredajnú publikáciu v náklade 350 ks.

■ Sídlo vydavateľa: 027 42 Podbiel 210, IČO 00314790

■ Šéfredaktorka: Ing. Lýdia Vojtašáková. Redakčná rada: Mgr. Blanka Kontrová, Ing. Henrieta Schelingová Magerčáková, Mgr. Miroslava Siteková, Marián Vlčák

■ Kontakt: e-mail: redakciapodbiel@gmail.com, tel.: 043 / 5381 031

■ Grafická úprava: STAN

■ Tlač: Tlačiareň

Kubík Námestovo

■ Evidenčné číslo: EV – 3335/09 ISSN 1339–6986.

Povedali o púti

■ **Jakub:** Na to, čo som zažil, sa nedalo ani pripraviť. Ešte nikdy som nenavštívil miesto, kde by bol taký veľký pokoj. Návštevu Medžugoria odporúčam každému. Je to miesto milostí, veľkého pokoja, modlitby, miesto ktoré sa oplatí navštíviť.

■ **Barborka:** Do Medžugoria som sa veľmi tešila, hlavne na to, že spolu pôjdeme niekde ako spoločenstvo. Najviac sa mi páčila cesta na Podbr-

do a Križevac, kde sme čítali Sväté písmo a trávili čas s Ježišom, sväté omše pri západe slnka a doobedie strávené pri mori. Do môjho života prišla zmena a viac som si obľúbila aj modlitbu sv. ruženca.

■ **Kvetka:** Všetko mi to došlo, keď sme prišli domov a slávili ďakovnú svätú omšu v našom kostolíku v Podbieli. Z niekoľko tisíc ľudí nás doma na omši bolo asi 15, ale uvedomila som si, že Boh je nám tu rovnako blízko, ako bol aj v Medžu, a že

vďaka modlitbe môžem zažívať presne taký pokoj všade, kde budem.

■ **Anna:** Našla som si bližší vzťah k modlitbe sv. ruženca a k Panne Márii. Modlenie sa toľkých ružencov do dňa mi vôbec nerobilo problém, dokonca ma to začalo baviť. Bolo super, že sme tam šli ako spoločenstvo a zažili sme kopec srandy a zážitkov, na ktoré nezabudneme. Keď som prišla domov, povedala som, že sa tam chcem presťahovať a platí to dodnes.

Na našom eRko tábore sme spoločne pátrali po radości

V lete sme sa zahrali na detektívov a pátračov a zažili sme parádny týždenný tábor.

Dejisko tábora bolo tradičné, ihrisko Pod Pálenicou. Každý deň sme však začínali tým najlepším spôsobom - sv. omšou v kostole. Bolo nás takmer 90, detí a animátorov z Podbiela, Oravského Bieleho Potoka a tentokrát aj z Nižnej.

Ako veľká táborová rodina sme každý deň pátrali po identite jedného svätca. Odhaľovali sme ho pomocou rôznych aktivít, úloh a hier.

Boli sme kreatívni a tvoriví, vyrábali a pripravovali sme netradičné veci, v ponuke bola tentoraz aj príprava osviežujúcich drinkov.

Tradične sme mali aj radostný oslavný čas. Pekne sme sa „nahodili“, tancovali sme, žrebovali tombolu a tešili sme sa zo vzájomného spoločenstva.

V stredu sme sa vybrali do Čutkovskej doliny, kde sme mali spoločnú sv. omšu, navštívili sme park s atrakciami a vďaka prechádzke sme obdivovali krásu našej prírody.

Tábor bol pre nás radostným týždňom, za ktorý patrí vďaka predovšetkým Bohu. Špeciál-

ne poďakovanie patrí všetkým animátorom, ktorí venovali svoj čas, energiu a najmä svoje srdcia deťom. Je to krásna, hoci často aj náročná služba.

Ako túto službu vnímajú animátori

Terezka: Ako človek čerpám z animátorstva na eRkárskych táboroch veľmi veľa. Hoci príprava a aj samotný týždeň strávený s deťmi stojí veľa energie a času, na konci si vždy poviem,

že to stálo za to. Sama zisťujem, ako veľa sa ešte môžem učiť od týchto najmenších a koľko lásky vie dať úplne cudzej animátorke jeden malý človečik. Čo však najviac na detských táboroch milujem je extrémna kopa srandy a peckové hlášky typu: M: „A ty si už dospelá, či si ešte v puberte?“ S: „Podľa mňa je ešte v puberte lebo má výrazky.“

***Barborka:** Robiť animátorku pre deti na táboře je pre mňa veľmi veľká zodpovednosť.

Ale napriek tomu som veľmi rada, že môžem robiť túto službu a vytvoriť malému dieťaťu úsmev na tvári. Aj keď to je niekedy pre mňa fyzicky alebo aj psychicky náročné, tak objatie, milé slovo alebo len úsmev od detí mi hneď zmení náladu. Stále sa učím, ako byť čím ďalej tým lepšou animátorkou a poučiť sa z chýb, ktoré ma posúvajú ďalej. Je to veľké požehnanie pre mňa a som veľmi vďačná, že môžem vykonávať túto službu.

Monika: Tento tábor bol pre mňa prvý, na ktorom som sa zúčastnila ako pomocná animátorka. Bola to pre mňa úplne nová skúsenosť. V niektorých momentoch to bolo ťažké v iných krásne. Najťažšie pre mňa bolo že detičky mali energie na rozdávanie a neustále potrebovali niečo robiť. Užila som si náš výlet v Obrove. Som veľmi rada a ďakujem, že som mala príležitosť pomôcť a aj získať nové skúsenosti. Aj napriek všetkým prekážkam si dovoľím povedať, že tábor skončil úspešne a splnil svoj účel.

Šimon: Na táboře bolo super, veľmi som si to užíval. Zažil som veľa srandy, ale aj sa veľa naučil. Nebolo to vždy ľahké, ale vidieť radosť detí ma povzbudilo pomáhať aj naďalej. Bolo skvelé, že tam vládla radostná atmosféra medzi deťmi, ale aj animátormi. Samozrejme k tomu patrí aj únava. Ale v porovnaní s tým, čo som si z toho týždňa odniesol, je tá únava ničím.

Anetka: Rada som slúžila na táboře ako animátor. Veľmi ma tešili vysmiate tváre detí. Na-

Ako sa na táborový čas pozerajú deti

Lacko (7): Boli sme na túre a tam sa mi páčilo Obrovsko – pišťalka, lanovka. A super bol aj vodný deň, ako som obľúbil animátora Mareka. Ešte sa mi páčila hra vlajky, preteky a šmykľavka. A nepáčilo sa mi, že ma uštipla osa.

Melanka (5): Mne sa páčila v parku trampolína. V lese sa mi páčilo, ako sme umývali obrovi zuby. A všetko sa mi páčilo. Mohli sme prejsť cez obrove okuliare, boli také biele. Ale potok sa mi nepáčil, lebo voda bola hrozne studená, normálne má nohy z neho boleli. Hrozne studený bol, ani sadnúť sa doň nedalo.

Maroško (9): Páčil sa mi futbal, preteky, prestávky, kreslenie, vodné hry – ako sme hádzali do bazéna a strieľali po sebe vodnými pištoľami, hra vlajky, drinky. A ešte sa mi páčili animátori, fotografi. Ale najviac sa mi páčil futbal a ministrovania.

Lejla (7) a Martinko (4): V prvom rade sme radi, že sme sa mohli zúčastniť počas letných prázdnin na skvelom spoločenstve – eRko tábore. Boli sme radi, keď sme každý deň začali tábor spoločnou svätou omšou v Kostole Navštívenia Panny Márie. Zažili sme veľa zážitkov v kruhu kamarátov. Nie je ľahké si pre nás vybrať,

čo sa nám najviac páčilo, ale chceme spomenúť hlavne nezabudnuteľný výlet autobusom, kde sme zažili s kamarátmi veľa dobrodružstva na prelízačkách a obdivovali sme výhľad na krajinu. Samozrejme, že bolo super aj na ihrisku, kde sa nám páčili športové hry a preteky. Za všetko, čo sme počas týždňa zažili ďakujeme všetkým organizátorom a animátorom.

Nikolasko (10): Páčilo sa mi, že sme sa hádzali s balónmi a futbal. Dobré bolo aj kreslenie, lego a skladačky. Páčilo sa mi, že sme súťažili a ja som dostal medailu. Aj sme si zatancovali a pochutili si na dobrotách, koláčikoch – my aj animátori. Chcel by som ísť aj na ďalší tábor.

Nikolka (11): Na našom eRko tábore bolo veľmi super. Cítila som sa veľmi príjemne. Starali sa o nás výborní animátori, ktorí nám aj vymýšľali zábavné hry. Každé ráno sme mali svätú omšu s našim skvelým pánom farárom. Bol to veľmi krásny zážitok.

Ďakujeme dobrodincom, najmä Športovému klubu Podbiel, ktorý nám každý rok pripraví a poskytne svoje priestory. Rovnako aj rodičom, starým rodičom, sponzorom a všetkým ľuďom dobrej vôle, ktorí nám akýmkoľvek spôsobom pomohli pri organizácii tohto nášho tábora.

■ Mirka Siteková

priek problémom a starostiam, ktorých však nebolo veľa, bol tento tábor veľkým prínosom. Znova sme sa naučili mnoho nových vecí, spoznali nových ľudí, nové miesta. Naozaj to bol

tábor plný dobrodružstiev. A ja ďakujem všetkým hlavným animátorom, bez ktorých by tento tábor určite nebol tak skvelo zorganizovaný, ako bol tento ročník.

Jubilejná držka a drevorubač

■ Súťaž tímov vo varení držkovej polievky spojený s meraním síl a šikovnosti pilčiek má za sebou jubilejný 10. ročník. Za to obdobie partia domácich dobrovoľných hasičov s podporou priaznivcov a obce vyprofilovala podujatie Podbielanská držka a Podbielanský drevorubač na jedno z najväčších v okolí. Už tradične sa ním lúči s letom. Na vôňu držky, ale aj zvuku sekier a motorových píl aj tentokrát prilákali organizátori k Františkovej hute pár tisíc ľudí. Obdivovať tu však mohli aj ťahače, vétriesky, traktory, bagre či hasičské autá.

Novinkou tento rok bola vý-

stava rádiom ovládaných modelov a a trať, na ktorej sa predvádzali vétriesky. Podujatie sprevádza množstvo zábavných aktivít.

Už deň pred konaním akcie sa všetky stroje presunuli spanilou jazdou z Nižnej na miesto konania akcie a v sobotu 31. augusta odštartoval všetku tú zábavu výstrel z historického dela.

Kuchári nakládli oheň, drevorubači naštartovali pily, návštevníci mohli hlasovať online za najkrajší ťahač a najkrajšiu vétriesku.

Najchutnejšou podľa poroty bola kotlíková držková, ktorú uvaril tím Ferad z Tvrdošína,

druhé miesto prisúdila Hrcúlikom z Podbiela a tretie Kapiášu zo Zuberca.

Päť súťažných drevorubačských disciplín najlepšie zvládol Miroslav Matloň pred Marekom Bukovinom a Kristiánom Žovíakom. Najkrajší ťahač, Scaniu s nosom, zaparkoval v areáli podujatia Miloš Bielopotocký. Titul pre najkrajšiu vétriesku

putuje do Vikartoviec. „Snažili sme sa aj jubilejný ročník pripraviť poctivo, aby mali návštevníci čo obdivovať a strávili tu príjemné chvíle,“ dodal Jakub Čuporák z organizačného výboru. „Odvďačili sa nám pozitívnymi ohlasmi, čo nás teší.“

Jakub Čuporák z organizačného výboru.

■ (LV)

■ Slovenská provincia Kongregácie sestier Božského Vykupiteľa, v ktorej už 24 rokov pôsobí aj Magdaléna Mačňáková – sestra Daniela, oslávila tento rok storočnicu. „Som im vďačný za ich prítomnosť a hlavne tú viditeľnú, lebo nám ukazujú hodnoty, na ktoré zabúdame pri každodennom zhone,“ povedal po sv. omši k jubileu spišský biskup František Trstenský.

Na provinciu na Slovensku je hrdá aj generálna predstavená kongregácie Johanna Vogl. „Uvedomujem si, čo všetko tieto sestry zvládli. Vidím a cítim, koľko nasadenia a lásky dávajú pre život. Vidím aj to, že stále nezapúšťajú na ľudí a vnímajú ich núdzu i potreby aj v súčasnosti.“

O volaní, hrách i povinnostiach

Na detstvo v Podbieli sestra Daniela rada spomína. „Boli sme na ulici dobrá partia. Po večeroch sme natiahli cez cestu šnúrkou a hrali volejbal či tenis. Inokedy vybíjanú. Bavilo ma plávanie i lyžovanie.“ V tej dobe boli však na dedine samozrejmosťou aj povinnosti. „Pomáhali sme pri senách, zemiakoch, zo školy sme vtedy chodievali rovno na pole.“

Magdaléna má troch starších bratov a mladšiu sestru. Jej rodičmi sú Jozef a Magdaléna Mačňákovci.

Aj keď v mladosti bola za každú zábavu, vždy vedela, kam vedie jej cesta. Vedela to už od druhej triedy na základnej škole. „Keď som prvý raz u nás v kostole videla rehoľnú sestru, povedala som si, že aj ja chcem ňou byť. Tou sestrou bola Rozália Pazúriková, tiež rodáčka z Podbieli. Potom sa záujem o rehoľu len rozvíjal. Chodila som na rôzne stretnutia a duchovné cvičenia do kláštora vo Vrúcku a na Straníku, kde pôsobila aj sestra Rozália.“

Strednú školu so zameraním na obchod a podnikanie absolvovala Magdaléna v Oravskom Podzámku. Keď sa spolužiačky rozhodli, čo ďalej, ona mala v tom jasno – rehoľa. Rozmýšľala len o tom, ktorá to bude. Výsledok – Kongregácia sestier Božského Vykupiteľa.

S nasadením a láskou ide tam, kde ju ľudia potrebujú

■ Lýdia Vojtaššáková

Pred pár desiatkami rokov túžili byť dievčatá najmä učiteľkami či lekárkami, chlapci smetiarmi, policajtmí. Dnes sa deti vidia ako youtoberi, manažéri či modelky. Magdaléna chcela byť rehoľníčkou.

O prijatí nového mena Daniela

Magdaléna už teda odmala cítila Božie volanie. Je to vraj pocit, keď človek nemá vnútorný pokoj, pokiaľ svoju vôľu nepodriadi Božej vôli. A keď sa rozhodne a povie áno, tak ten pokoj vraj pocíti a vie, že našiel svoje miesto v zasvätenom živote.

Do rehole nastúpila hneď po maturite, v roku 2000. Mala osemnásť. Začal sa rok formácie, tzv. postulát. Po jeho skončení mala takzvanú obliečku, kedy dostala rehoľné rúcho s bielym závojom a meno Daniela.

Nasledovali dva roky noviciátu. „Vo vnútornom noviciáte, ktorý trvá rok, máme hlbšie

spoznávať charizmu zakladateľky, duchovný život, sväté pismo, absolvujeme rôzne prednášky. Počas neho nevychádzame z kláštora, iba ak v prítomnosti magistry novíciek. V druhom roku môžeme ísť do vonkajšieho apoštolátu, teda nie sme uzavreté v kláštore a ideme do vonkajšieho apoštolátu – medzi ľudí.“

Po noviciáte skladajú sestry prvé sľuby a dostávajú čierny závoj.

Ako sestra Daniela hovorí, uzatvorenie v kláštore počas prípravy nebolo pre ňu náročné, pretože vedela, do čoho ide. „A hlavne mala som cieľ stať sa rehoľnou sestrou, patriť Bohu. Ak má človek cieľ, tak preň urobí všetko.“

Posielajú ju tam, kde treba

Hlavným poslaním sestier Vykupiteľiek je už od vzniku ich kongregácie, v roku 1849, podomové opatrovanie. Vtedy ešte nebola rozvinutá opatrovateľská služba, ako ju poznáme dnes. Návštevy spojené s opatrovaním a ošetrovaním chorých a starých v ich príbytkoch bolo novinkou. Kongregáciu sestier Božského Vykupiteľa založila Alžbeta Eppingerová, dnes už blahoslavená Matka Alfonza Mária (1814–1867) vo východofrancúzskom meste Niederbronn.

Slovenská provincia má sídlo v Spišskej Novej Vsi a ďalšie komunity v 14 mestách a obciach.

Po zložení prvých sľubov – chudoby, čistoty a poslušnosti, nastupuje sestra Daniela do zamestnania v Spišskej katolíckej charite, kde sa venuje viacerým chorým, stará sa o ich domácnosti, nosí obedy, povzbudzuje.

Pomerne častá zmena jej ďalších zamestnaní je len dôkazom služby rehoľníčok Bohu a ľuďom. „Posielajú nás tam, kde práve treba,“ hovorí Daniela.

Zo Spišskej Novej Vsi odchádza do Žiliny, kde v zariadení sociálnych služieb na Straníku opatruje mentálne choré ženy. Popri práci si robí sanitársky kurz. Onedlho ide do Levoče, kde má tiež na starosti

podomové opatrovanie. Počas práce v Levoči a následne opäť v Spišskej Novej Vsi začali charity rušiť podomové opatrovanie, keďže táto služba prešla pod samosprávu obci a miest. „Je to škoda, pretože sme touto činnosťou naplňovali pôvodnú charizmu, ktorá je v dnešnom svete tak potrebná. Starí a chorí nás mali radi, dôverovali nám viac ako k bežným ľuďom,“ hovorí Daniela.

Nasleduje odchod do Vrúcka pri Martine, kde má kongregácia Dom Matky Alfonzy Márie, ktorý je zameraný na opatrovanie svojich starých a chorých sestier. Najprv ich opatruje, potom pracuje v jedálni.

Ďalšie tri roky pracuje na Mariánskej hore v Levoči, kde sestry slúžia v Exercičnom dome a starajú sa o Baziliku Navštívená Panny Márie. Odtiaľ sr. Daniela odchádza slúžiť seniorom v jednom zo zariadení občianskeho združenia Dobrý pastier v Kláštore pod Znievom a po krátkom čase k ženám z ulice do Útľuku vo Vrúcku. Medzitým študuje sociálnu prácu v Spišskej Kapitule.

V roku 2018 odchádza na misie na Ukrajinu. Po návrate vypukla aj na Slovensku pandémia koronavírusu a sr. Daniela sa hlási ako dobrovoľníčka pomôcť ľuďom vracajúcim sa zo zahraničia.

Po uvoľnení situácie ju predstavení posielajú do Nitry, kde krátko pracuje ako vedúca kuchyne a následne dva roky na Biskupskom úrade v Banskej Bystrici, kde slúži v domácnosti diecézneho otca biskupa Mariána Chovanca.

Odtiaľ sa vracia do Vrúcka, kde najskôr opatruje sestry Kongregácie a po niekoľkých mesiacoch, keď potreboval Dobrý pastier sociálnu pracovníčku v jeho zariadení pre seniorov v Domove sv. Anny vo Vrúcku, ide. Tam pôsobí dodnes.

Misie sú dnes už aj doma

Všetky práce, ktoré sestra Daniela v prospech ľudí urobila, sú dôležité, ale ktorá jej najviac utkvela v pamäti? „Asi misijná činnosť na Ukrajine. Pôsobili sme v meste Uman, ale dochádzali aj do okolitých farností. Robili sme katechézu, navštevovali chorých, spetrovali život deťom a mnoho iných potrebných činností.“

Hoci je Uman 90-tisícové mesto, mnoho ľudí tam žije v biede, akú u nás nepoznáme. „Vo vysokom veku pestujú zeleninu alebo triedia odpadky, aby niektoré veci z nich preda-

li. Živoria, aby mohli deti študovať. Napriek tomu všetkému sú spokojní aj s tým málom, čo majú. My tu máme všetko, dokonca aj prebytok, chýba však spokojnosť.“

Aj keď Daniela túži ešte po misiách, hovorí, že dnes už aj práca na Slovensku je misiou. Niektorí ľudia nemajú ani len základné vedomosti o Bohu.

Počas 24 rokov v reholi spoznala veľa ľudí, veľa príbehov. „Z mnohých by si človek mohol brať príklad, alebo sa nimi povzbudiť,“ hovorí.

O zázraku, lodi a spoločnosti

Život je o mnohých zázrakoch, ako ich vníma sestra Daniela? „Veľakrát Pán Boh vyslyšal prosby, o ktorých by si človek myslel, že to ani nie je možné. Vždy vyslyší prosby, možno nie tak, ako si to my predstavujeme, ale vždy nás vypočuje.“

A ako vníma dnešnú dobu?

Prirovnáva ju obrazu, na ktorom je potápaná loď. „Na jednej strane je diera, dvaja ľudia usilovne čerpajú vodu a vylievajú von. Na druhej strane lode stoja pekne oblečení ľudia, pozerajú na tých oproti a sú radi, že netečie na ich strane a neurobia nič pre záchranu lode ako celku. Presne to je naša spoločnosť. Sú ľudia, ktorí sa tvária, že problémy okolo sa ich netýkajú a hoci môžu, nepomôžu. A potom sú tu ľudia, ktorí sa snažia urobiť aj nemožné, aby niečo fungovalo.“

So sestrou Danielou sme sa stretli a rozprávali v jej rodnom dome v Podbieli. Rada sa tu k rodičom vracia vždy, keď môže. Obdivovali sme jej aktívny život aj pri listovaní v albumoch. Tu si prvý raz obliekla habit, tu je v habite na turistike, tu hrá divadlo, tu vyšívá, tu hrá na gitare. Všade má úsmev na tvári. Svoje Áno vyslovené Bohu nikdy neolutovala.

Dobrá novinu v Keni treba zažiť

Dobrá novina je celoslovenská kolednícka akcia vo vianočnom období, ktorú už od roku 1995 organizuje eRko. V rámci koledovania prebieha verejná zbierka určená na podporu humanitárnych a rozvojových projektov v subsaharskej Afrike.

■ O tom, kam presne poputujú vykoledované peniaze, rozhodujú členovia Komisie Dobrej noviny. Tvoria ju volení zástupcovia koledníkov z jednotlivých diecéz a eparchií Slovenska. Jednou z dvoch zástupkyň za našu Spišskú diecézu som sa v roku 2017 stala aj ja.

Od minulého roka majú jej členovia výnimočnú možnosť sprevádzať projektových manažérov pri niektorých monitorovacích cestách. Dostala som tú milosť, že na tú tohtoročnú cestu, ktorá prebehla v júli, som bola vybratá aj ja. Cestovali sme celkovo štyri ženy a naším cieľom boli projekty v Keni. Vďaka peniazom z externých zdrojov sme mali možnosť lepšie spoznať aktivity partnerov Dobrej noviny priamo v teréne.

Keňa bola pre mňa neskutoč-

ná skúsenosť. Pred cestou som si prešla rôznymi fázami – od nadšeného zápalu a radosti, až po „na toto som už asi stará, čo tam budem tri týždne robiť?“ V akom štádiu som teraz po návrate? – Mohla by som sa tam, prosím, vrátiť?

V Komisii Dobrej noviny som sedem rokov, ale neviem presne vypočítať, koľko projektových návrhov som za to obdobie prečítala. Nič sa však nedá porovnať s realitou, keď sa tie písmenká a papier odrazu menia na konkrétne mená, tváre, no najmä príbehy.

Nová úroda v polopúšti

V základnej škole v Barsaloi v kraji Samburu na severe Keny som mala špeciálneho sprievodcu. Kevin nabral odvahu, zavolať na mňa „Mimi“ a ja som

si tak mohla vychutnať VIP výklad a sprevádzanie po areáli. Bolo pre mňa veľmi povzbudivé vidieť, s akým zápalom mi ukazoval rybičky a kuriatka, ktoré v priestoroch školy začínajú chovať. Vďaka podpore Dobrej noviny sa žiakom, v spolupráci so svojimi učiteľmi a farmárom Muchirom, podarilo vypestovať rôzne druhy zeleniny. Nielen vypestovať. Naučili sa, čo rastlinám pomáha a ako sa o ne treba čo najlepšie starať.

Keď som si pri pohľade na okolitú krajinu predstavila, že by sa v tejto polopúšti malo aj niečo urobiť, prišlo mi to takmer nemožné. Skvelá inšpirácia – skupiny mamičiek, ktorým sa práve vďaka systému bazénových záhrad podarilo nielen obohatiť domáci jedálnyček, ale vypestovanú zeleninu sčasti predajú.

Mali sme možnosť stráviť s nimi záverečný deň tréningu ekologického poľnohospodárstva. Prekvapili ma predovšetkým ich fundované otázky, často aj odborné. Napriek počiatočnému ostychu nás nakoniec prijali medzi seba ako svoje. Nespomínam si, kedy som sa naposledy toľko zo srdca nasmiela, ako pri ich radostných tancoch, do ktorých nás bezprostredne zapojili.

Keď učenie mení život

Vzdelávanie dospelých, ktoré je podporované v kraji Kajia do na juhu Keny, bolo pre mňa veľkou neznámou. Predstavovala som si niečo ako večernú školu alebo univerzitu tretieho veku. Dospelí si tu dopĺňajú vedomosti, rozširujú svoje obzory. Keď vám však niekto svedčí o tom, ako sa mu vďaka pár hodinám učenia zmenil každodenný život, zrazu zakúšate význam vzdelávania v praxi. Dnes sa vedía podpísať, napísať správu, SMSku alebo poslať peniaze cez mobil.

Sporiace skupiny sme zažili v Ženskom centre Euphrasia v meste Ngong pri Nairobi. Parádny vynález, ani neviem koľkokrát som sa sama seba pýtala, prečo také niečo u nás nefunguje. Zavítali sme na stretnutie jednej zo skupín

zvanej Ebenesa v slume Gichagi. Jasné a jednoduché pravidlá, no najmä vzájomná dôvera a dobrý systém sú základom úspechu. Ja by som veľmi úspešná asi nebola, lebo za každý neskorý príchod sa platí akási symbolická pokuta. Alebo by som sa možno naučila ko- nečne chodiť načas.

Toto bola skutočná influencerka

Najväčšiu vďačnosť som pocítila práve pri projektoch, ktoré sa týkajú detí so špeciálnymi potrebami. Či už pri práci organizácie SEP, alebo v centre Songa Mbele. V srdci som si odniesla príklady veľkej oduševnenosti asistentov a pedagógov, no predovšetkým obrovskú vnútornú silu rodičov zdravotne znevýhodnených detí.

Ani neviem spočítať, koľkokrát som sa samej seba spýtala odkiaľ berie maminka sedemročnej Becky s detskou mozgovou obrnou odhodlanie a silu ísť ďalej. Becky nekomunikuje, dokonca sama ani nesedí. Jej maminka ju každé ráno zoberie na chrbát a odnesie do centra, poobede si zasa príde po ňu.

Dokonca nám povedala, že radšej bude spať vonku, len aby sa nemuseli presťahovať a mohli zostať v blízkosti centra. Neúnavne povzbudzuje ostatných rodičov, aby nabrali odvahu vyhľadať so svojimi mimoriadnymi deťmi pomoc a aby ich doma neskrývali.

Toto je pre mňa skutočná influencerka. Bola som rada, že sme u nich doma nenašli svetlo. Aspoň nevidela moje slzy. Keď sme sa nakoniec objali a ona mi so širokým úsmevom asi desiatykrát poďakovala za podporu centra Songa Mbele z Dobrej noviny, povedala som si, že toto je pre mňa asi najjasnejšia odpoveď prečo ísť koledovať.

Moje drobné a milé radosti si budem ešte dlho uchovávať v srdci. Krásne východy a západy slnka, vďačnosť a pohostinnosť, je toho ozaj veľa. Keňa a konkrétne Dobrá novinu v Keni treba jednoducho zažiť.

■ Mirka Siteková

Podarilo sa obnoviť tradíciu Behu SNP Roháče – Podbiel

■ Nepretržitú sériu tridsiatich dvoch ročníkov prerušila pandemická situácia. Predsedovi ŠK Podbiel Jánovi Sitekovi to nedalo a pripravil ďalšie vydanie pretekov v prvú augustovú nedeľu.

Podarilo sa to aj s podporou Ministerstva cestovného ruchu a športu SR v rámci dotácie v oblasti športu číslo F-2024-DOT02.

Dlhá prestávka sa prejavila na nižšej účasti ako v minulosti. V hlavných pretekoch sa na štart pri partizánskom cintoríne na Zverovke postavilo 30 bežcov, okrem Slovákov prišli aj Francúzi, Poliaci a Česi.

Príjemne prekvapil čas víťaza. Mário Košút z TJ Vavrečka dosiahol čas 1:09:45 h, čo je len niečo cez dve minúty za traťovým rekordom Jána Križáka. Mal k tomu príjemné počasie, avšak musel celú trať bežať sám. Druhou pozoruhodnosťou boli výkony oravských pretekárov. Umiestnenie na prvých troch miestach v celkovom poradí a v poradí oravských pretekárov bolo totožné. Druhý skončil Pavol Bakoš z Chlebníc za 1:16:58 a tretí Ivan Vidiečan v čase 01:22:37.

Tretou pozoruhodnosťou bola účasť exministra hospodárstva SR Jozefa Medveďa,

ktorý sa vo veku 74 rokov stal najstarším účastníkom dobehnuvším do cieľa.

Štartovali aj deti a mládež na kratších tratiach v okolí štadióna ŠK Podbiel. Tieto súťaže boli v réžii eRka v Podbieli. Mirka Siteková a Marián Malindra spolu s animátormi organizovali behy na tratiach s cieľom na štadióne Pod Pálenicou. Pre všetkých pripravili organizátori medaily a sladké odmeny.

Výsledky:

■ **1. skupina, ročníky 2017–2020** (14 bežcov) – 1. Tereza Kočišová, 2. Filip Jurčo, 3. Zdenka Zaťková

■ **2. skupina, ročníky 2017–2016** (13 bežcov) – 1. Timotej Kočiš, 2. miesto Lacko Liška, 3. Lejla Kršková

■ **3. skupina, ročníky 2015–2016** (11 bežcov) – 1. Dorotka Mikušáková, 2. Matias Špu-

lier, 3. Zdenka Hajdúková

■ **4. skupina, ročníky 2013–2014** (12 bežcov) – 1. Nikolas Jurčo, 2. Viliam Branislav Smith, 3. Ema Bojnanská

■ **5. skupina, ročníky 2012–2013** (13 bežcov) – 1. Tatiana Veselá, 2. Lukáš Veselý, 3. Sofia Vestenická

■ **6. skupina, ročníky 2007–2011** (15 bežcov) – 1. Filip Tuhý, 2. Šimon Veselý, 3. Marek Korčuška

Po odovzdaní bohatých vecných a finančných cien pozval predseda ŠK Podbiel Ján Sitek všetkých na 34. ročník pretekov, ktorý sa bude konať znovu v stabilnom termíne, v prvú augustovú nedeľu, čiže 3. augusta 2025. Poďakoval sa predovšetkým organizátorom, policajnému zboru za zabezpečenie bezpečnosti pretekárov na cestách a rýchlej zdravotnej službe za zabezpečenie zdravotníckej starostlivosti.

Celkovo sa tohto behu zúčastnilo 108 pretekárov.

■ Pavol A. Dubovský

Partia z TC Podbiel zhodnotila leto

Baví ich hrať tenis, ale aj organizovať akcie.

■ Už 30. júna odštartoval 4. ročník Re-Open Cup, tentokrát s rekordnou účasťou. V dvoch tenisových areáloch – v Podbieli a Nižnej si zmeralo sily až 32 hráčov, zahraničný rozmer turnaja potvrdila hráčka zo Srbska. Prvýkrát zaradili organizátori do turnaja ka-

tegóriu registrovaných hráčov. Na kurtoch sa predstavili aj členovia TC Podbiel a v každej kategórii zobrazi bronz – v kategórii registrovaných hráčov Ľubomír Kanderka, medzi mužmi bol tretí Jaroslav Habán a medzi ženami Korina Kozáčík.

■ Atraktívny tenisový turnaj zmiešaných dvojíc má za sebou tiež 4. pokračovanie, konal sa 7. septembra. Jeho spestrením býva aj hodnotenie kostýmov, tentokrát svojim oblečením najviac zaujala dvojica Patrícia Vnenčáková a Matej Jurčák. Víťazom turnaja sa stali Lucia Korčušková a Ľubomír Kanderka pred

párom Michaela Brišáková a Dávid Brišák. Tretie miesto obsadili Klaudia Štadániová a Michal Matlák.

■ TC Podbiel reprezentoval 28. júla obec aj na turnaji Rabča Open. Na kurty v Námesťove, Kline a Rabči nastúpilo 25 hráčov. Ženskú kategóriu ovládla Patrícia Kanderková z TC Podbiel, keď vo finále zdolala Patríciu Vnenčákovú. Tretie miesto obsadila bývalá hráčka TC Podbiel Lucia Dreveniaková a štvrté Eliška Dreveniaková. V mužskej kategórii reprezentoval klub Jaroslav Habán a Ľubomír Kanderka, ktorý skončil na štvrtom mieste.

■ Členovia TC Podbiel sa prvý raz zúčastnili aj Športového dňa v Oravskom Bielom potoku. Vo volejbale po nevydarenej základnej skupine nakoniec vybojovali 1. miesto a v malom futbale boli tretí.

■ Do budúcnosti by sa partia rada venovala aj turistike a na túry pozvala aj ďalších Podbielianov. Aktivitu zahájili 21. septembra túrou do Kvačianskej doliny pod vedením Lucie Hricovej. Partia bola skvelá, počasie vyšlo na výbornú.

■ V decembri pozýva TC Podbiel na futsalový turnaj.

■ Ľubomír Kanderka

Prvý raz Lili Cibuláková z Podbiela skočila z výšky štyroch kilometrov, keď mala štrnásť, vtedy ešte v tandeme. V pätnástich si dala na chrbát vlastný padák. Dnes má devätnásť rokov, na konte viac ako 300 zoskokov a titul majsterky Slovenska v tunelovom lietaní štvorčlennej formácie. V lete bola najmladšou účastníčkou slovenského rekordu, pri ktorom 46 parašutistov vytvorilo na oblohe dohodnutý obrazec.

Na parašutizmus ju zlákal otec Juraj. Mama Alena ju ako jedináčka pustiť nechcela, dnes ju však podporuje. Lili hovorí, že strach je súčasťou tohto športu, má ho pri každom zoskoku. „Pravý športovec si má uvedomovať, že nie je nesmrteľný, že môže dôjsť k chybe. Všetci sa bojíme, či máme za sebou päť zoskokov alebo tritisíc. Ale postupne sa učíme strach zvládať.“

Najkrajší je voľný pád

Prvý zoskok v tandeme vraj nebol vôbec náročný. „Vedela som, že sa iba pripútam k partákovi, vyskočíme a ja nemusím nič robiť, iba si to vychutnať.“

Od pätnástich rokov sa však po oblohe kľže sama. Príprava začína na zemi a vo veternom tuneli, ktorý simuluje voľný pád. Nováčik musí ovládať a koordinovať svoje telo počas voľného pádu, robiť otočky, saltá, orientovať sa vo vzduchu voči zemi.

Lili, ako aj jej otec, sú členmi Parašutistického klubu Slovenského národného aeroklubu.

Z viacerých disciplín parašutizmu – skydivingu, čo v preklade znamená ponáranie sa do oblohy, si Liana vybrala tímovú, pri ktorej je hlavnou fázou zoskoku voľný pád. Počas neho sa musia všetci členovia tímu spojiť do jednej formácie. Skáče sa z výšky štyroch kilometrov, na vytvorenie obrazca majú maximálne 60 sekúnd. Vo výške približne 1200 metrov opúšťajú parašutisti zostavu a v bezpečnej vzdialenosti od seba otvárajú padáky. Na zem dosadajú po zhruba piatich minútach.

Sú vybavení audiovýskomerom, ktorý im do ucha oznamu-

Liane Cibulákovovej učarovalo kĺzanie po oblohe

Keď vyskočila z lietadla, počas voľného pádu nasledovala výšku, myslela len na jej miesto v zostave a ako sa tam čo najrýchlejšie dostať. Zem sa však nezadržateľne blížila.

je aktuálnu výšku, a obrazovým na predlaktí, ktorý odpočítava vzdialenosť k zemi.

Prekonanie slovenského rekordu

V lete bola Lili najmladšou účastníčkou vytvorenia slovenského rekordu v najväčšej

formácii chytenej vysoko na oblohe.

Na prekonanie jedenást rokov starého národného rekordu sa parašutisti pripravovali niekoľko mesiacov. Absolvovali teoretické školenia online, kde si dohodli svoje miesta vo formácii, spôsoby prichádzania do zo-

stavy, správne úchopy, signály na bezpečné odchádzanie zo zostavy a mnoho iných detailov. Nasledovali tréningy vo veternom tuneli v Liptovskom Mikuláši, tréningy na zemi a niekoľko desiatok prípravných zoskokov v menších skupinkách.

Samotné prekonanie rekordu sa podarilo začiatkom augusta na letisku v Klatovoch a to hneď dvakrát. Najprv zoskokom v 35-člennej formácii. O deň neskôr však do dvoch lietadiel nastúpilo 46 parašutistov a vytvorili ďalší rekord.

Na čo človek myslí, keď padá rýchlosťou 220 kilometrov za hodinu? „Už v lietadle to bolo vzrušujúce,“ hovorí Lili. „Vo vzduchu som zem ani nevidela. Vedela som, že sa musím čo najrýchlejšie dostať ku zostave, chytiť sa kolegu so žltým padákom a vpravo druhého s bielymi ramenami. Vôbec som neriešila výšku, či sa blíži zem.“

Formácia je vytvorená vtedy, keď všetci držia v jeden moment a v predpísanom obraze, čo potvrdzujú fotografie a videozáznam. „Adrenalin stúpaj aj vtedy, keď nám už začali pípať výškomery a signál na opustenie zostavy neprichádzal. Nakoniec však všetko dobre dopadlo.“

Záložný padák je istotou

Lianu viedli rodičia od malička k športom, robila mnohé, alebo ich aspoň skúsila. Nakoniec jej učarovala obloha. Výzvou sú ešte väčšie alebo sekvenčné formácie, ako aj skákanie ženských formácií a prekonávanie rekordov.

Parašutizmus je nebezpečný šport, ale všetci sa ho snažia robiť čo najbezpečnejšie. „Hlavné padáky si balíme sami, na to musíme mať licenciu. Každý parašutista má záložný padák pre prípad núdze.“

„Pre nás parašutistov nie je otázka, či sa vôbec môže niečo neočakávané prihodiť, ale kedy sa to stane. Vždy nastupujem do lietadla s tým, že som si baliť padák najviac svedomito ako sa len dá, ale práve toto môže byť zoskok, kedy sa niečo pokazí a ja musím byť na to pripravená.“

■ Lýdia Vojtaššáková

